

Oppsummering av innspill til andreutkast

Andreutkast til ny digitaliseringsstrategi ble publisert 7. desember og distribuert med frist for innspill 21. desember. Sekretariatet og arbeidsgruppen har behandlet mottatte innspill og forbereder et endelig utkast av strategien, som vil overleveres til Kunnskapsdepartementet for videre behandling 15. januar 2021.

Nedenfor følger en oppsummering av innspillene til forbedringer av andreutkastet, med tilhørende kommentar om hvordan innspillene blir behandlet i det endelige utkastet til strategi.

Merk at ikke alle innspill har resultert i konkrete endringer i den endelige versjonen. Generelt har det vært høyere terskel for å gjøre endringer i denne runden, av hensyn til at det har vært en omfattende prosess bak det innholdet som nå foreligger, kombinert med ønsket om å unngå å fjerne/endre innhold som mange aktører har stilt seg bak i tidligere runder. Innspill som er i direkte motstrid med bestillingen fra KD, har heller ikke blitt innarbeidet. Et eksempel på dette er innspillet om å ta ut målbilder fra strategien. Det har vært en klar føring for arbeidet at målbilder i eksisterende strategi skal revideres, og at strategien skal utvides med nye målbilder (på områder som ikke har vært dekket av gjeldende strategi).

Videre finnes det innspill som har blitt meldt inn på nytt, og som har vært behandlet tidligere og er innarbeidet i andreutkastet. Typisk for innspillene er et ønske om ytterligere presiseringer eller endringer. Til enkelte av disse innspillene opplever arbeidsgruppen at det er vanskelig å gå lenger enn det som allerede er gjort i andreutkastet, og har derfor ikke imøtekommet alt. Vi henviser til en eventuell høring av strategien.

Til slutt har det også kommet en del gode innspill som omhandler konkretisering av handlingsområder og tiltak. Disse vil vurderes, men det kan være at en del av dem er mer relevant for arbeidet med handlingsplaner for strategien (for eksempel fordi de vurderes til å ha et detaljeringsnivå som ligger utenfor mandatet for digitaliseringsstrategien).

Innspill til andreutkast	Endringer i endelig utkast
Høring av strategidokumentet	<ul style="list-style-type: none">• Det er mottatt innspill fra flere institusjoner om at det bør foretas en formell høringsrunde i regi av Kunnskapsdepartementet etter overlevering• Det anbefales å gjennomføre en høring.
Felles digital grunnmur er et viktig område som bør understrekes i strategien	<ul style="list-style-type: none">• Flere av de strategiske innsatsområdene både forutsetter og adresserer behov for infrastruktur for datadeling. Det eksisterer også mange pågående tiltak for dette under eksisterende strategi.• Felles digital grunnmur tas derfor inn som en forutsetning, og inkluderes som begrep i beskrivelse av handlingsområder i tema 5.
Fortsatt behov for å avgrense tekst og tiltak mer direkte til digitalisering/IKT som tema	<ul style="list-style-type: none">• Arbeidsgruppen har lagt til grunn en forståelse av digitalisering på linje med beskrivelsen av digitalisering i Langtidsplanen. Digitalisering er transformerende, også innenfor kjernevirksomheten. I strategien setter vi fokus på hvor det er viktigst å digitalisere, og sier noe om hvilke muligheter, forutsetninger og anbefalte handlinger som skal til for å kunne lykkes med dette. Vi vil i slutføringen av strategiutkastet forsterke tekstene om dette.

	<ul style="list-style-type: none"> • Vi tar innledningsvis inn beskrivelsene av Digitalisering og IKT fra Langtidsplanen (avkortet for å ikke utøke lengden på innledning for mye, jf. Kommentarer på lengde).
Deler av dokumentet er ordrikt/kompakt og bør kuttes ned og/eller spres ut med mer luft	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentet gås gjennom med tanke på ytterligere kutt og forenklinger, særlig i kapitler for innledning, forankring og muligheter/utfordringer • Grafiske forbedringer og bruk av mer luft/illustrasjoner innarbeides (endelig grafisk uttrykk utformes for øvrig av Kunnskapsdepartementet)
Kjønnsperspektivet bør tydeligere frem	<ul style="list-style-type: none"> • Tas inn som del av innledning/utfordringer og tema 2 (digital kompetanse i alle fag). Ser også på om det bør utvides til et enda bredere mangfoldsperspektiv når det gjelder digitalisering.
Bærekraft og klima er tynt omtalt i strategien	<ul style="list-style-type: none"> • Det brede samfunnsperspektivet, samt budskap om bidrag til å løse viktige samfunnsutfordringer, ble tonet ned i andreutkastet. Dette som følge av innspill fra flere institusjoner. For å løfte frem bærekraftperspektivet spesielt, har vi likevel valgt å understreke UH-sektorens nøkkelrolle i å legge til rette for et bærekraftig og klimavennlig samfunn, gjennom den utdanning, forskning og innovasjon som utføres. • Perspektiv om sektorens eget klimaavtrykk, og digitaliserings rolle i å begrense dette, bør også inkluderes. Tas derfor inn under tema 6 (organisasjon og kultur). I tillegg ser vi på mulighetene for å ta temaet inn i strategiens innsatsområder, for å vise hvordan de kan bidra til det grønne skiftet og en mer bærekraftig utvikling.
Tydeliggjøre ansvarsforhold ytterligere	<ul style="list-style-type: none"> • Til andreutkastet ble det bl.a. inkludert et nytt kapittel (veien videre) som omhandler ansvarsdeling i realiseringen av strategien. Mandatet for strategiarbeidet, og særlig vektleggingen av at strategien skal gi en overordnet retning for den videre digitaliseringen i UH-sektoren (og ikke være på tiltaksnivå), gjør det heller ikke naturlig å ta inn for konkrete beskrivelser av roller og ansvarsforhold. Vi viser også til Kunnskapsdepartementets pågående arbeid med styringsmelding for UH-sektoren. Mindre justeringer i teksten for å redusere mulighet for misforståelser mht. om strategien legger opp til endringer i rolle- og ansvarsdeling mellom KD, direktorat og institusjoner vurderes. Strategien legger ikke opp til endringer i gjeldende rolle- og ansvarsfordeling. • Inkonsistens i forholdet mellom felles ansvar og institusjonenes hovedansvar for realisering (som påpekt i ett av innspillene) blir korrigert
Autonomi og mangfold - utkastet til digitaliseringsstrategi oppfattes av enkelte institusjoner å gå langt når det gjelder å legge føringer for institusjonenes veivalg og prioriteringer	<ul style="list-style-type: none"> • I arbeidet med andreutkastet ble denne tematikken adressert i den innledende delen, der det pekes på at strategien skal utfordre UH-institusjonene i å utnytte digital teknologi i sin faglige virksomhet, samtidig som deres autonomi og faglige frihet ivaretas. Videre understrekes det at «målet med strategien er å motivere til diskusjon, nytenking og handling, både innad i og på tvers av institusjonene». I «Veien videre» understrekes det bl.a. at universitetene og høyskolene selv er ansvarlige for digitaliseringen av sine virksomheter. • Når det gjelder de strategiske innsatsområdene, så er de basert på diskusjonene i arbeidsgruppa og to innspillsrunder med sektoren (hvorav den første var helt åpen).
Konsistens i begrepsbruk vedr fag/emner undervisning/utdanning m.m.	<ul style="list-style-type: none"> • Begrepsbruk skal gjennomgås og presiseres/korrigeres i hele strategidokumentet.

<p>Alle mål og ambisjoner bør forankres i overordnet politikk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Formuleringer med knytning til langtidsplanen presiseres ytterligere i innledning • For øvrig ble det gjort flere grep for å tydeliggjøre denne koplingen i andreutkastet, og alle målformuleringer skal nå ha forankring i mål fra langtidsplanen for UH-sektoren.
<p>Samhandling mellom IT-miljøer og fagmiljøer blir stadig viktigere</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Innspillet støttes og tas inn som presisering i tema 6 (organisasjon og kultur), der behovet for samhandling på tvers av fagmiljøer beskrives
<p>Tydligere fokus på nytte og gevinster</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dette ble skjerpet i andreutkastet til strategien. Forsøker likevel å gjøre noen justeringer for å fremme gevinstperspektivet ytterligere, blant annet ved å peke på sektorens bidrag til det grønne skiftet og et bærekraftig samfunn.
<p>Økonomiske forpliktelser for institusjonene</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det er naturlig at mange er opptatt av hvordan ambisjonene i strategien skal realiseres. Dette vil være et tema som vil stå sentralt i den videre oppfølgingen av strategien, knyttet til handlingsplaner, tildelinger og tiltak. Vi ser det derfor ikke som riktig at dette skal avklares og stadfestes i strategidokumentet.
<p>Få frem mulighetsbildet i asynkron undervisning i tillegg til hybrid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hybrid undervisning som begrep er spesielt trukket frem i strategien, i lys av den siste tids erfaringer. For øvrig vurderes metoder for digital tilrettelegging (asynkron m.m.) å ha et detaljeringsnivå som gjør det mer naturlig å adressere i handlingsplaner
<p>Digitaliseringens dobbelthet – vektlegge at digitalisering også kommer «innenfra»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strategien inneholder perspektiver på at digitaliseringen kommer både utenfra og innenfra, sistnevnte særlig innen tema 2 og 3. Også i innledningen berøres digitaliseringens «iboende kraft», eksempelvis når digitaliseringens potensial til å endre og utvikle måten utdanning og forskning gjennomføres på, trekkes frem. Videre betydningen av at digitaliseringen setter fagene, kunnskapen og de kunnskapssøkende først, dersom sektoren skal lykkes. Vi forsøker likevel å presisere viktigheten av at digitalisering kommer innenfra, i lys av dette innspillet.
<p>Kompetanse innen informasjonssikkerhet og personvern bør tydeligere frem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tydeliggjøres ytterligere der det eventuelt er relevant (forutsetninger/tema)
<p>Tydeliggjøre eierskap til strategien</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Formelt eierskap til strategien presiseres i innledning
<p>Inkludere innholdsfortegnelse</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Innholdsfortegnelse legges til i endelig utkast
<p>Fake news/«factfulness»-fokus på verdien av data og fakta blir stadig viktigere, samt viktigheten av god kildehåndtering</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ser på mulighetene for å adressere dette temaet, enten i den innledende teksten og/eller under aktuelt satsingsområde (Åpen forskning og nye forskningsmuligheter). Tematikken ble til en viss grad berørt i førsteutkastet, med referanse til at forskningsbasert kunnskap i økende grad settes under press i dagens samfunn.
<p>Betydningen av nedstengning og sjokkdigitaliseringen som fulgte i kjølvannet av pandemien omtales noe, men undervurderes?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gjøres vurderinger av om noe bør utdypes her. • Vi viser for øvrig til oppdrag fra Kunnskapsdepartementet til NIFU, for analyse av erfaringer fra koronaperioden

<p>Tydligere på hvorfor vi skal dele data, og hva vi skal oppnå med det</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ser nærmere på dette innspillet i lys av innsatsområde 5. I den forbindelse er det også naturlig å se på grenseflatene mellom tema 4 og 5, og om det bør presiseres ytterligere hvilke kategorier data det er snakk om (eks: administrative data og data som gjelder sektoren «versus» forskningsdata)
<p>Bør strategien belyse HMS-perspektiver i en digital hverdag?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Viktig tema, som har blitt ytterligere aktualisert gjennom det siste året. I en strategi som flere mener er for lang allerede, er det krevende å finne plass til nye tema/perspektiver. Vi legger uansett til grunn at institusjonene har egne planer for hvordan HMS skal følges opp.

Oppsummeringen er basert på innspill mottatt fra følgende aktører:

- Fagutvalg IMD
- Forskningsrådet
- Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning
- NMBU
- NSO
- NTNU
- OsloMet
- UiO
- UiT Norges arktiske universitet
- USN
- Studentrepresentant i Digitaliseringsstyret